N^ER 42

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 11 *Kwietnia v. s.* 1827 *Roku.*

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 2 kwietnia.
(z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższe Ukazy wydane do Rządzącego Senatu:

— *Dnia 28 marca.* Oberprokuror 7go Departamentu Rządzącego Senatu, *Peszurow*, uwolniony od obowiązków z przyłączeniem do heroldyi.

Ober-Prokuror 8go Departamentu Rządzącego Senatu, *Nowosilcow*, uwolniony na własną prośbę dla chorowitego stanu zdrowia, od obowiązków teraźnieyszych do wyzdrowienia, a na jego mieysce Ober-prokurorem w pomienionym Departamencie naznaczony Prokuror Gubernialny Moskiewski Rzeczywisty Radca stanu *Życharew*.

Dnia 15 marca. Były Marszałek Gubernialny Nowgorodzki odstawny Półkownik, *Putiatin*, mianowany Radcą Stanu.

Dnia 28 marca wyrażono: Jenerał Adjutanta Naszego *Paskiewicza* naznaczywszy na mieysce Jenerała piechoty *Jermołowa*, dowódcą oddzielnego korpusu kaukazkiego, naymiłościwiey Rozkazujemy bydź mu głównozarządzającym sprawami cywilnemi i sprawami pogranicznemi w Gruzyi i w guberniach Astrachańskiey i Kaukazkiey, na tem prawie i z temi prerogatywami, jakie miał jego poprzednik.

Jenerał Adjutanta Naszego *Sipiagina* przeznaczywszy na Wojennego Gubernatora Tyflliskiego naymiłościwiey Rozkazujemy mu zarządzać w Gruzyi i sprawami cywilnemi, pod głównem naczelnictwem dowódcy oddzielnego korpusu kaukazkiego.

— Przez Naywyższe Ukazy do Kapituły orderów Rossyyskich:

Dnia 14 marca. Sekretarz kollegialny *Popow*, w nagrodę za okazaną przezeń pomoc w zatamowaniu pożaru, zdarzonego we wsi *Hołubiach*, w powiecie warnawińskim w gubernii kostromskiey i uratowanie kilku ludzi w tém zdarzeniu, mianowany kawalerem orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy.

Dnia 24 marca. Były Marszałek powiatu Tychwińskiego odstawny Major Nikołay *Łupandin*, mianowany kawalerem orderu ś. *Anny* 2giey klassy, w nagrodę gorliwości w spełnieniu danych mu poleceń.

Dnia 26 marca. Królewsko-pruskiey gwardyi półku dragonów porucznik *Reitzenstein*, na znak szczególnieyszey uprzeymości Jego Cesarskiey Mości ku niemu, mianowany kawalerem orderu ś. *Włodzimierza* 4tey klassy.

— Przez Naywyższe Ukazy do Kantoru Dworu pod d. 26 marca: odstawny pułkownik Hr. Maciey *Wielhorski* mianowany Radcą kollegialnym i Kamerherem Dworu Jego Cesarskiey Mości, z rozkazem bydź członkiem komitetu główney dyrekcyi teatralney. Radca kollegialny Dymitr *Obreskow* nayłaskawiey mianowany kamerherem dworu J. C. M.

— Przez postanowienie Rządzącego Senatu, stosownie do Naywyższego Ukazu, pod d. 22 sierpnia 1826 roku, radcy honorowi podniesieni na assessorów kollegialnych, gubernii witebskiey: radcy rządu gubernialnego: Symon *Łappa* i Wincenty *Bobiatyński*, strapczy gubernialny spraw kryminalnych Jan *Hrybowski*, jeometra gubernialny Antoni *Mazałowski*, radca Sądu Głównego 1go Departamentu Stefan *Rodkiewicz*, radca Izby Skarbowey Teodor *Leks*, kontroler gubernialny Jan *Woyciechowski*.

— JP. *Szymanowska* za koncert swóy udarowaną została od Jego Cesarskiey Mości, Opiekuna talentów, kosztownym fermoarem. (*P.P.*)

Królewstwo Polskie.

Warszawa d. 16 kwietnia.
(z Gazety Warszawskiey.)

JW. Rzeczywisty tayny Radca, Senator, *Nowosilcow*, wyjechał do Litwy.

W dniu 23 marca r. b. powstały wicher zachodnio-północny, wzmagając się co raz silniey, sprowadził w okolice Obwodu Olkuskiego nadzwyczayną burzę, która przerażając mieszkańców, trwała od godziny 3ciey zrana do godziny 11tey. Wśród tey burzy, którą, wszystkie niemal budynki wstrząśnione zostały, nagle o godzinie 10tey zrana w samém mieście *Olkuszu* nadzwyczayna siła wichru zerwała dach cały na domie Hrabiów *Wielopolskich*, w którym było bióro i mieszkanie kommissarza obwodowego. Zerwany dach w większey połowie, zwaliwszy się wewnątrz gmachu, połamał belki i sufity, oraz znacznie potrzaskał mury, po czém raptownie wypadły wszystkie okna. Druga zaś część dachu, spadając roznoszona była siłą wiatru w różne strony miasta. Wśród walących się gruzow rzeczonego domu, znayduiące się w nim osoby zaledwie z życiem wyratować się mogły. Przy tém zdarzeniu mieszkańcy starozakonni, mimo niebezpieczeństwa, nie mało w ratunku okazali ludzkości; a mieyscowe władze, z powodu okazaney przy tym wypadku troskliwości i właściwego postąpienia, szczególniey na wdzięczność zasłużyły. Takowa burza i na innych domach dachy znacznie uszkodziła; podług zaś dochodzących wiadomości, w całym niemal obwodzie wielkie szkody w budowlach po wsiach i miastach poczyniła. Podobnież i w lasach ogromne szkody wywrotem drzew są zrządzone, tak dalece, że dotąd przez nie przejazd jest utrudzony.

Wioski nad brzegami *Wisły* położone, znacznych w czasie ostatniey powodzi doznały szkód; mianowicie zaś we wsi *Kamienna* w Obwodzie Sochaczewskim woda spłókała zasiewy ozimin, grunta piaskiem zaszorowała, kilka chałup zniszczyła i cmentarz zniosła.

(z Monitora Warszawskiego).

W wielki czwartek, w kościele metropolitalnym ś. Jana, po odbytém wielkiém nabożeństwie i święceniu olejów przez JW. JX. Arcybiskupa Prymasa, tenże dopełnił obrzędu umywania nóg 12tu starcom. Liczba lat tych starców razem zebrana wynosi 900; naystarszy z nich Jan *Krajewski* ma lat 82.

Redakcya *Chwili Spoczynku* od d. 1. kwietnia przeszła w inne ręce. Pismo to odtąd wychodzić będzie 2 razy tylko na miesiąc, w powiększoney objętości. Cena pozostaje taż sama.

— *Dnia 14* —

(z Kuryera Warszawskiego).

Sprzyjała piękna pogoda, wczora przy odwiedzaniu *Grobów;* wszystkie kościoły były natłoczone osobami wszelkiego stanu. Prawie w każdym wykonane były stosowne muzyki, szczególniey u XX. *Pijarów* przez Towarzystwo przyjaciół muzyki religiyney; u PP. *Wizytek* przez uczniów konserwatoryum, a u *Dzieciątka Jezus*, dziewczęta sieroty wykonywały śpiewy, tak dobranemi głosy, że znawcy uważają w tém gronie wiele talentów.

JW. *Czeczeryn* Jenerał Adjutant J. C. M., przybył z *Petersburga* do *Warszawy*.

Rytmy albo wiersze Polskie Mikołaja Sępa *Szarzyńskiego* pierwszy raz wydane 1601, wkrótce wyyść mają z druku w *Poznaniu*. Dla lubowników dzieł dawnych polskich wielką przysługę uczyni wydawca obznajamiając ich z tą prawdziwą, w swoim rodzaju, rzadkością, gdyż jeden tylko exemplarz drukowany tego dzieła posiada Hrabia *Działyński;* prócz niego zaś żaden uczony śladu nawet nie znalazł tych poezyi. Słychać, że inne także poezye rzadkie w *Poznaniu* następnie przedrukowane będą.

Francya.

Paryż dnia 31 marca.

(z Gazety Warszawskiey).

Znowu zajęto się spiesznie pracą około bramy tryumfalney w tuteyszey stolicy. Na wierzchu tego pomnika znaydować się będzie wóz bronzowy, zaprzężony czterema końmi, w którym ma bydź posąg Powrotu Królestwa równie z bronzu, trzymający w jedney ręce dawne berło i teraznieysze palmy Francyi, a w drugiey gałązkę oliwną, znak porządku i pokoju. Boki bramy tryumfalney będą pokryte płasko-rzeźbami z marmuru, ktore kazał robić *Ludwik XVIII*, wystawującemi znacznieysze wypadki tey woyny hiszpańskiey, która odnowiła chwałę sztandarów Liliy i przygotowała inny powrót innego *Burbona*. Proponowano, aby zaprząg wozu był na wzór koni koryntskich, nad któremi zdumiewaliśmy się w *Paryżu*, i które zawsze będą poważane w sztukach nadobnych. Wyrok godny Króla Francuzkiego, równie korzystny artystom, jak pochlebny delikatności narodowey, odrzucił ten projekt. Król chce, ażeby konie prawdziwie francuzkie zdobiły ten pomnik; chce on, aby przez kopije zdjęte u obecnych narodów nie odnawiano niezatartego jeszcze żalu; chce, ażeby narodowe sztuki nagrodziły to, co wydarło niewierne zwycięztwo. Ta wspaniała myśl przynosi zaszczyt Monarsze, który ją powziął, i artystom, którym jey wykonanie polecił.

Dziś odprawił się pogrzeb zmarłego Xiążęcia *de Larochefoucauld-Liancourt*. Ciało zaprowadzone było do kościoła S. *Magdaleny*. Cztery końce całunu nieśli Xiąże *Doudeauville*, Minister dworu królewskiego, Xiąże *Duras*, Margrabia *Dessolles*, i P. *Renouard*, członek instytutu. Deputacye izby parów, instytutu, Towarzystwa więzień, Xiąże *Talleyrand*, marszałkowie państwa, wielka liczba jenerałów i znakomitych osób, towarzyszyły orszakowi żałobnemu; przed i za nim szły oddziały liniowych pułków osady paryskiey. Obrządki duchowne odbyły się z jak nayglębszą pobożnością, odpowiadającą zupełnie i godności mieysca i żałobie powszechney; ale przy wyyściu z świątyni smutne sceny zamieszały porządek. Uczniowie szkoły w *Chalons* mieli już złożyć trumnę na karawanie, gdy wtém grono młodzieży, nie należącey zapewne do szkoły, ale raczey do rzędu tey, która wszędzie bydź musi, gdzie tylko można się popisać ze swoim burzliwym zapałem, oparło się gwałtem złożeniu ciała na wóz pogrzebowy. P. *Mazug*, kommissarz policyyny wydziału tyilleryyskiego, przemówił do niespokoynych, aby nie chcieli sprzeciwiać się zwyczajowi porządku i przyzwoitości. Hałasy i groźby były ich odpowiedzią, wśród których rzucili się do truny między żołnierzy przybyłych dla położenia końca tey scenie. Oficer dowodzący woysku, oświadczył: że władza, chcąc powściągnąć te fałszywe i niespokoyne oznaki publiczney żałoby, nie zezwala, ażeby zwłoki były na barkach niesione. Truna w tey chwili padła na ziemię; oficer rozkazał żołnierzom podnieść ją i złożyć na wozie; poczém orszak ruszył przez ulice miasta środkowe do rogatki *Paryża*, gdzie stał już powóz, który zwłoki Xiążęcia ma odwieźć do *Liancourt*, majętności jego.

— *Dnia 1. kwietnia.* —

Dnia 29 z. m. przybyło tu 2 gońców gabinetowych z *Madrytu*, zkąd dnia 23 wyjechali. Jeden był wysłany do Pana *Villahermosa*, drugi przejeżdżał tędy do *Londynu*. Domyślać się wypada, iż osnowa listów, które wiozą, musi bydź ważna: słychać bowiem, iż wyjechali z *Madrytu* po odprawieniu rady gabinetowey, na którey ważne postanowienia uchwalono.

Król Jmć polecił jednemu ze swoich Ministrów, aby rodzinie zmarłego Xiążęcia *de Larochefoucauld* oświadczył ubolewanie Monarchy z powodu wypadków, które przez nieporozumienie zdarzyły się podczas pogrzebu nieboszczyka.

Dnia 29 z. m. przybył Hrabia *Capodistrias* do tuteyszey stolicy.

Pan *Lafitte* został obrany w *Bajonnie* członkiem izby deputowanych, większością 79 kresek przeciw 55. Wiadomość o tém odebrano tu nazajutrz przez telegraf.

Słychać o kilku bardzo użytecznych zamysłach w tuteyszey stolicy, i tak naypierwey: woda ma bydź prowadzona rurami do wszystkich ulic, domów, a nawet na każde piętro, do wszystkich szpitalów, więzień, publicznych instytutów, łaźni, ogrodów i studni. Mają bydź oraz zdroje na wszystkich ulicach. Wielkie to dzieło ma się wkrótce rozpocząć. Tysiące nieczynnych robotników otrzyma przez to sposób do życia.

Wiadomość z *Jamayki* o bitwie między okrętami francuzkiemi i amerykańskiemi z powodu rybołostwa przy uyściu rzeki *St. Lorenz*, jest (jak pisze *Monitor* tuteyszy) bezzasadną. Okręty wojenne francuzkie, które corok udają się dla zasłony naszego tam rybołostwa, wypływają pospolicie dopiero w kwietniu.

(z Monitora Warszawskiego.)

Dekretem z dnia 29 tego miesiąca, N. Pan mianował: 1mo Xiędza *Bernet*, Proboszcza kościoła ś. Wincentego de Paulo w Paryżu, Biskupem Roszelli, a Xiędza de *Borderiez*, ieneralnego wikaryusza paryzkiego, Biskupem wersalskim.

Piszą z Rzymu, że biblioteka Watykańska wzbogacona została rękopismem grecko-egipskim bardzo ważnym, który miał być własnością Ptolomeusza Filadelfa.

Anglija.

Londyn dnia 28 marca.

(z Gazety Warszawskiey).

Wyrachowano, iż na konsumpcyą Anglii wychodzi co rok pszenicy 12 milionów kwarterów (po półtrzecia korca miary polskiey), a innych gatunków zboża 36 mil. kwarterów. W roku zeszłym wprowadzono zagraniczney pszenicy 582,000 kwarterów, a milion 666,000 kwarterów innego zboża, co nie przenosi 22giey części tego, ile się konsumuje, a wszelako od wielu lat przywóz nie był tak znaczny.

Podług gazety *Times*, wywieziono z Anglii za granicę w r. 1823 indigo 3,030,293 funtów, i bawełny 9,318,403 funtów; w r. 1824 indigo 2,938,944 funtów, i bawełny 13,299,505 funtów; w roku 1825 indigo 4,006,013 funt. i bawełny 18,004,953 funtów; w r. 1826 indigo 4,366,426 fun., 24,474,920 funtów. Jest to (dodaje wspomniona gazeta) widoczny dowód wzrostu rękodzieł na stałym lądzie Europy.

Oddawna pewna kobieta nazwiskiem *Anna Southcott* utworzyła w Anglii sektę. Znalazła wielu zwolenników, którzy jeszcze mają tu kaplicę; szczególniey zaś mieszkają około *Manchester*. Noszą długie brody, i chcieli przyłączyć się do żydów, którzy im tego odmówili. Będący w okolicy *Manchester* nazywają się Izraelitami. Przed

niejakim czasem sprowadzili białego osła z Egiptu, lecz niewiadomo, w jakim celu.

Niedawno umarł w *Lepton* niejaki *White-head;* miał lat 105 i zakończył życie właśnie w rocznicę chrztu swego. Przez całe życie płacił tylko 4 pence doktorowi. Nigdy nie pił herbaty, nigdy nie był pijany, i nigdy nie używał okularów.

— *Dnia 29* —

Król Jmć dał niedawno wielki obiad. Pomiędzy gośćmi znaydowali się Posłowie Rossyyski i Francuzki, oraz Xiążęta *Wellington, Devonshire, Dorset,* Lordowie *Clancarty* i *Grenvillie,* tudzież Pan *Canning.*

Listy z *Oporto* pod d. 15 b. m. nie wzbudzają już żadney obawy o to miasto.

W roku 1815 wprowadzono do Anglii wełny zagraniczney 43 milionów 795,281 funtów, a w roku zeszłym 1826 tylko 15 milionów 964,067 funtow.

Słychać, iż do *Rio Janeiro,* stolicy Brezylii, przybyli już pełnomocnicy Buenos-Ayrescy dla układania się o pokoy. Cesarz Brezyliyski ma po zawartym pokoju udać się do Portugalii.

W przeciągu lat 13, to jest, od roku 1813 do końca roku zeszłego, wybudowano w Anglii 228 statków parowych, które mogą wziąć ładunku 26,198 beczek.

Austrya.

Wiedeń dnia 3 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiey).

Po nadeyściu smutey wiadomości o zgonie N. Cesarzowey Brezyliyskiey, pierwszy raz był d. 25 z. m. u NN. Cesarstwa Jchmość obiad familiyny, na którym oprócz Arcy-Xiążąt, Arcy-Xiężen i Xięcia *Reichstad,* znaydowali się także: Infant portugalski *Don Michał* i Xiąże Szwedzki *Gustaw.* Ostatni najął na lat 3 pałac Xięcia *Auersberg,* i słychać, że jako półkownik otrzyma dowództwo oddziału grenadyerów tuteyszey osady.

Listy prywatne z *Parmy* donoszą, iż N. Arcy-Xiężna *Marya Ludwika*, Xiężna *Parmy*, tak została dokniętą zgonem siostry swojey, Cesarzowey Brezyliyskiey, iż kilka dni chorowała.

Zapewniają, iż Szambelan Brezyliyski *Rocca Pinto,* który tu przybył z zaproszeniem Infanta Portugalskiego *Don Michała* do *Rio-Janeiro,* wyjedzie za kilka dni na powrót do Brezylii bez wspomnionego Infanta. W miesiącu maju spodziewamy się pierwszych listów od Pana *Neumann,* Radcy poselstwa, wysłanego w szczególném zleceniu do *Rio-Janeiro.*

Włochy.

Od granic Włoskich dnia 22 marca.

(z Gazety Warszawskiey).

Wychodząca w *Neapolu* gazeta *Giornale delle due Sicilie,* donosi urzędownie, iż woysko austryackie, które wyszło z kraju Neapolitańskiego, oprócz zwyczaynych stanowisk, znaydować się będzie tymczasowie w prowincyach Królestwa Lombardzko-Weneckiego nad *Po,* i tworzyć korpus, któregoby w krótkim czasie można użyć, jeśliby tego kiedy okoliczności wymagały.

Od dnia 18 do 20 b. m. wzgórza Prenestyńskie i Tuskulańskie były okryte śniegiem, co jest wielką osobliwością w okolicach *Rzymu.*

Fregata wybudowana w *Marsylii* dla Baszy Egipskiego, zawinęła nie do *Liworny*, lecz do *Porto-Ferrajo* na wyspie *Elbie,* gdzie zapewne zaczeka na przybycie fregaty, wybudowaney w *Liwornie* dla tegoż Baszy.

Niemcy.

Od brzegow Menu dnia 1 kwietnia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Król Jmć Bawarski zwiedził d. 21 z. m. korpus kadetów w *Monachium,* był obecny przy dawaniu nauk, i kazał sobie przełożyć piśmienne prace uczniow. Zapewnienie Monarchy, iż pilność i praca nie zostaną bez wynagrodzenia, i że między uczniami nie zna inney różnicy, jak tylko różnicę zasługi, przypomniały owe zdanie *Karola wielkiego,* który zwykł był mawiać: *nie ma ten u mnie względów, kto się urodzeniem lub bogactwy szczyci, jeśli go rozum nie zaleca.*

Bawarskie towarzystwo przyjaciół Greków, kupiło niedawno milion funtów kukurudzy w dobrach Xiążęcia *Leuchtenberg,* w kraju papiezkim. Sprowadzona będzie na okręcie do *Napoli di Romania,* i oddana pod rozporządzenie kommissyi, która pod przewodnictwem podpułkownika *Heidegger* trudni się podziałem żywności, przesyłaney przez towarzystwa.

Donoszą z *Würzburga,* iz winnice bardzo wiele przez mrozy ucierpiały, tak, iż ani w tym, ani w przyszłym roku, nie można się spodziewać obfitego winobrania.

Hiszpanija.

Madryt dnia 21 marca.

(z Gazety Warszawskiey.)

Jest rzeczą godną uwagi, iż gazeta tuteysza umieszcza obszernie obrady Francuzkiey Izby Deputowanych względem policyi druku, oraz wiadomości o wypadkach w *Carackas* i *Pera,* tłumaczone z Gazet Angielskich, nie przydając do nazwisk *Boliwara* i innych tamecznych dowódców, żadnego słowa oznaczającego pogardę.

Do d. 15 b. m. przybyło ogółem do Hiszpanii 5,000 Portugalczyków, którzy się wynieśli z oyczyzny swojey; zaprowadzono wszystkich w głąb kraju.

— *Dnia 19* —

Hrabia *Beaurepaire,* sprawujący interessa Francuzkie, złożył Królowi Jmci list odwołujący Margrabiego *de Maustier.*

Słychać znowu o ogłoszeniu amnestyi.

Na jedném z ostatnich posiedzeń Rady Ministrów, użalał się Minister woyny na Ministra skarbu, z powodu nieregularności w wypłatach dla woyska obserwacyynego. Zdaje się, iż Minister skarbu zniosłszy się z Jeneralnym Podskarbim *Remisa,* przekazał wypłatę woysku na takie fundusze, z których żaden dochód nie wpływał. Monarcha oświadczył z tego powodu naywiększe nieukontentowanie Ministrowi skarbu.

Kontrakt o dzierżawę tabaczną, zawarty został z domem handlowym *Gamarra*; ogłoszona była zaiste w tey mierze licytacya, i byli ochotnicy, którzy 30 milionów realów (12 milionów zł. pol.) więcey ofiarowali; lecz oddano dzierżawę Panu *Gamarra*, a ztąd wnoszą, iż ogłoszenie licytacyi było tylko pozorném. Z tego powodu podano liczne żażalenia do Króla Jmci, który nie zatwierdziwszy układu przez Ministra skarbu zawartego, polecił, aby zdano dokładne z tey czynności tłumaczenie, i wydał surowe reskrypta do Ministra skarbu, do jeneralnego podskarbiego i do dyrektorów jeneralnych.

Słychać o układach Hiszpanii z Portugalią, za pośrednictwem Anglii. Według nich zabronioném będzie na przyszłość zbiegom purtugalskim zbierać się na ziemi hiszpanskiey, a hiszpańskim na ziemi Portugalskiey.

Między ochotnikami i żandarmami w tuteyszey stolicy przyszło do bitwy na pałasze, a wypadek ten sprawił wielką niespokoyność w mieście.

Listy z *Ciudad-Rodrygo* donoszą, iż woysko angielskie stoi tylko o ćwierć mili od granicy naszey.

(z Monitora Warszawskiego.)

Dziennik z Kadyxu *Gazeta dwóch światów* donosi: „Gdy przekupieni ajenci tu i w Algesiras starali się uwieśdź żołnierzy i maytków przeznaczonych na wyspy Kanaryyskie, inni ajenci udali się do Ceuta w celu zbuntowania żołnierzy. Zamiar ten zupełnie zniszczony: Woysko odpłynęło, nie jak twierdzono, ogołocone ze wszystkiego i niepłatne, lecz zaspokojone i opatrzone we wszystko. Liczba żołnierzy na okrętach przechodzi 1000. Gdy okręty przewozowe rozwinęły żagle, rozlegały się w powietrzu okrzyki: *niech żyje Król! niech żyje oyczyzna!* Wyprawę tę konwojują okręty wojenne.”

)5(

Portugalia.

Lizbona dnia 13 marca.

(z Gazety Warszawskiey.)

Jedna z Gazet wychodzących w *Oporto* rachuje teraźnieysze woysko Hiszpańskie do 57,977 piechoty i 5876 jazdy. Z tey liczby stoi w prowincyach graniczących z Portugalią i nad *Tagiem*, 35,245 piechoty i 3876 jazdy; nad *Douro* 12,898, oraz 4000 grenadyerów gwardyi, 4134 strzelców i 1700 jazdy. Wspomniona gazeta wnosi, iż Hiszpania musi mieć nieprzyjacielskie zamiary względem Portugalii.

Na wczorayszey sessyi Izby Deputowanych, Prezes teyże Izby uwiadomił o przyjęciu swojém u Rejentki, gdy podawał jey prawo względem uposażenia rodziny Królewskiey. Zdano potém sprawę o projekcie zaciągnienia pożyczki 4000 Contos Reis, czyli 6 milionów 700,000 talarów a obrady w tey mierze do następney sessyi odłożono.

— *Dnia 14* —

Deputowany *Magelhaes* uczynił d. 8 b. m. w Izbie Deputowanych wniosek, aby ta Izba żądała od Rejentki oddalenia Ministrów. Izba postanowiła większością kresek, iż nad tym wnioskiem naradzać się będzie. Ztąd powstało w mieście wielkie poruszenie; rząd podwoił patrole, a naprzeciw Izby Deputowanych postawiono szwadron jazdy. Minister spraw zagranicznych uniosł się do tego stopnia przeciw P. *Magelhaes*, iż go musiano przywołać do porządku. W *Paryżu* lub w *Londynie*, zapomnianoby wkrótce o tém wszystkiém, ale tu, gdzie jeszcze w politycznem jesteśmy dzieciństwie, podobne w Izbie wypadki robią wielkie wrażenie.

Znakomity Hiszpan przywiózł tu wczora wiadomość, iż, część woyska Hiszpańskiego pod jenerałem *Rodil*, zamyśla wkroczyć z *Caceres* do *Alentejo*. Rząd uwiadomił o tém Pana *A'Court*. i zdaje się, iż do tego czasu tenże Poseł nalegał, aby natychmiast zbiegow Portugalskich rozbrojono.

Stronnicy Infanta *Don Michała* rozgłaszają, iż tenże wkrótce przybędzie do *Lizbony* na okręcie *Jan III*.

Turcya.

Od granic tureckich 20 marca.

(z Gazety Warszawskiey).

Paryzki Dziennik *Konstytucyonista* donosi z *Raguzy*, iż w kraju *Czarnogórców* zaszły znaczne poruszenia. To powstanie zdaje się podobném do prawdy, ze względu, iż mieszkańcy wszystkich ościennych powiatów, oraz Illiryi, Bosnii i Serwii, mówią jednym językiem i są jednego wyznania. Godném jest uwagi, iż mieszkańcy Bosnii, chociaż są wyznania Machometańskiego, otwarcie powstali przeciw Sułtanowi, a miasto *Seraglio* dało hasło do pospolitego ruszenia, gdyż nie tylko spaliło firman Sułtana, nakazujący nowy zaciąg ludzi do woyska regularnego, ale nawet oświadczyło, iż bronić będzie Janczarów. W miastach obwodowych Herzogowiny, Bosnii i w *Pristenoa* przywrócono znaki wojenne Janczarów, którzy powtórnie zaprzysięgli utrzymanie swoich przywilejów.

— *Dnia 21.* —

Listy z *Eginy* pod d. 11 lutego donoszą, iż gdy zamysł dania odsieczy warowni *Akropolis*, nie wziął pomyślnego skutku, podpółkownik bawarski *Heideck*, z towarzyszami swemi popłynął napowrót do *Eginy*. W stoczoney z Turkami bitwie, porucznik Bawarski *Schnitzlein* i fejerwerk *Ruprecht* zostali ranieni, gdy 6ściofuntowe działo chcieli prowadzić przeciw murowi klasztornemu, za którym stali Albańczykowie. Oba jednak przychodzą do zdrowia. Warownia *Akropolis* trzyma się ciągle, i nie stracono jeszcze nadziei dania jey odsieczy.

Jedna z gazet szwaycarskich pisze, iż Pan *Contestavio* wrócił z *Korfu* do *Lauzanny*. Zapewnia on, iż *Karaiskaki* po nowém zwycięztwie w okolicach *Distomo*, ruszył przeciw korpusowi *Seraskiera* pod *Atenami*, i tak poraził, że sam tylko Seraskier z garstką jazdy swojey umknąć zdołał. Ta wiadomość potrzebuje jednak potwierdzenia.

Od połowy marca przejeżdżają co dzień przez *Bukarest* gońcy, wysłani ze *Stambułu* do różnych mieysc.

Towarzystwo bezimienne złożyło 6,000 talarow hiszpańskich na założenie biblioteki w *Smyrnie*: wezwało oraz światłych mieszkańców miast Europeyskich, aby mu do tak chwalebnego celu byli pomocni. Obok biblioteki zamierza towarzystwo zaprowadzić w *Smyrnie* katedry bezpłatne chemii, fizyki, jeografii, historyi nowoczesney i mechaniki zastosowaney. Z początku tylko abonenci będą mieli przystęp do tey biblioteki; lecz gdy fundusz na jey utrzymanie wystarczy, każdy będzie mógł zwiedzać ją bezpłatnie. Pan *Roux* wybrany jest za bibliotekarza. W odezwie do uczonych i uniwersytetów niemieckich, wyraziło towarzystwo: „Spodziewamy się, iż odezwę tę dawney *Homera* oyczyzny, przychylnie przyjmą uczeni komentatorowie wzniosłych pism śpiewaka *Ilionu*, i że się chętnie przyłożą do ustalenia instytutu równie pożytecznego, jak bezinteresownego.

Rozmaite Wiadomości.

(z Kuryera Warszawskiego.)

Pewnemu bogatemu szlachcicowi w Hrabstwie *Herford* w *Anglii* podał niedawno jego ekonom, między innemi, rachunek 60,000 zł. pol, które wydał na żywność dla *bażantów!*

Dnia 28 z. m. odbył się w *Bruxelli* świetny obchód wystawienia popiersia sławnego artysty *Talmy*. To arcydzieło wykonał znakomity rzeźbiarz *van Gell*, wyraził naydoskonaley podobieństwo twarzy zmarłego. Wszyscy aktorowie tey stolicy ubrani w żałobę, oraz synowcowie *Talmy* znaydowali się na tym obchodzie.

W pewnem miasteczku angielskiem w pobliskości *Weymunt*, znayduje się 88 letni starzec, który niemając ani jednego zęba, naśladuje naydoskonaley śpiew *słowika*, *skowronka*, *przepiórki* i innych ptaków, co uskutecznia bez naymnieyszego natężenia piersi.

W *Paryżu* znowu odkryto bandę złodziei, złożoną z małych chłopców od lat 9 do 12 mających, którzy początkowie kradli różne łakotki u cukierników, a nakoniec dostali się do jednego ze sklepów w *Pale Royal*, gdzie pokradli kosztowne zegarki. Tych małych zbrodniarzy już schwytano i oddano pod Sąd policyi poprawczey, gdzie okazało się, że herszt tey bandy, którego nazywano małym Kartuszem, miał dopiero lat 12, będąc nayzręczenieyszym do kradzieży.

W *Madrycie* mówią powszechnie, że za pośrednictwem Anglii nastąpią układy między Hiszpanią a Portugalią, mocą których nie będzie wolno emigrantom lub zbiegom portugalskim tworzyć w Hiszpanii zbroynych korpusow, jako też w Portugalii będzie zabroniono osiąść lub bawić emigrantom hiszpańskim, którzy nawet za granice tegoż państwa nie mają bydź wpuszczani.

Powszechne jest mniemanie, iż wiele *jaskółek*, zamiast odlatywania na zimę do stref cieplеyszych (jako to do Senagambii w Afryce), na ten czas zanurzają się w wodę. Wszędzie twierdzą rybacy, iż znaydowali takowe *jaskółki*, które w ogrzanych izbach ożyły. Dla udowodnienia prawdy lub wykazania fałszu tego twierdzenia ofiaruje się redaktor *Leffler*, w *Gerdauen*, w *Prusach wschodnich*, za każdą żywą jaskółkę zapłacić 15 talarów, która mu od grudnia do marca żywą zostanie okazaną. Gdyby ptak tylko krótki czas miał zostawać przy życiu, dostatecznem będzie wiarogodne w tey mierze świadectwo.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N 42.

Wilno dnia 11 kwietnia v. s. 1827 Roku.

1 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, отъ С. Петербурскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется: что въ ономъ продается съ аукціоннаго публичнаго торга, заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщика Викентія Клеофасова сына Лоссовскаго, состоящее Витебской Губерніи Невельскаго повѣта въ селѣ Бачменовѣ 5, деревняхъ: Гринковѣ за исключеніемъ 26, 3, Иванцовѣ за исключеніемъ 14, 1, Крюковѣ 21 и Недведкахъ 4, кои переведены въ Крюково, и того 44, мужеска пола душъ писанныхъ по ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежащею къ нимъ землею, и всякимъ на оной строеніемъ; для чего назначены сроки торгамъ сего года въ августѣ мѣсяцѣ первый 16, второй 18 и третій 23 числъ. Желающія купить имѣніе сіе, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видить въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условіе и форму купчей крѣпости.

Экспедиторъ Осмоловски.

1 Od Rady Opiekuńczey S. Petersburskiey Cesarskiego Domu wychowania ninieyszém ogłasza się: iż w niey przedaje się przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek obywatela Wincentego Kleofasa syna Łossowskiego, położony w Witebskiey gubernii w Newelskim powiecie w wiosce Baczmenowie 5, we wsiach: Grynkowie z wyłączeniem 26, 3, Iwancowie z wyłączeniem 14, 1, Krinkowie 21 i Niedwiedkach 4, które przeprowadzone do Krjukowa, w ogóle 44 dusz płci męzkiey, zapisanych do rewizyi 1816 roku, z urodzonemi po rewizyi, ze wszelką należącą do nich ziemią, i wszelkim na niey zabudowaniem; do czego naznaczono terminy dla targow w teraźnieyszym roku w miesiącu auguście: 1szy 16, 2gi 18, a 3ci 23; życzący kupić ten majątek zechcą jawiąc się do Rady Opiekuńczey w oznaczonych dniach, w czasie posiedzeń, i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz, warunki i formę przedażnego prawa.

Expedytor Osmołowski.

---

1 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, отъ С. Петербурскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется: что въ ономъ продается съ аукціоннаго публичнаго торга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщика Казимера Иванова сына Островскаго, состоящее Могилевской Губерніи Бабиновецкаго повѣта, въ деревняхъ: Кудрицы 32, Новоселкѣ 25 и Бакинахъ 20, и того 77 мужеска пола душъ писанныхъ по ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего назначены сроки торгамъ сего года въ сентябрѣ мѣсяцѣ первый 1, второй 6 и третій 13 числъ. Желающія купить имѣніе сіе, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видить въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условіе и форму купчей крѣпости.

Экспедиторъ Осмоловски.

1 Od Rady Opiekuńczey S. Petersburskiey Cesarskiego domu wychowania ninieyszém ogłasza się: iż w niey przedaje się przez aukcyą z publicznego targu oddany na ewikcyą i przeterminowany nieruchomy majątek obywatela Kazimierza Jana syna Ostrowskiego, położony w Mohilewskiey Gubernii w Babinowieckim powiecie we wsiach: Kudrycy 32 Nowosielce 25 i Bakinach 20, w ogóle 77 dusz płci męzkiey, zapisanych do rewizyi 1816 roku, ze wszelką należącą do nich ziemią, i wszelkiém na niey zabudowaniem; do czego naznaczono terminy teraźnieyszego roku w miesiącu septembrze: 1szy 1, 2gi 6, a 3ci 13; życzący kupić ten majątek zechcą jawić się do Rady Opiekuńczey w oznaczonych dniach, w czasie posiedzeń, i widzieć w niey przedającego się majątku inwentarz, warunki i formę przedażnego prawa.

Expedytor Osmołowski.

Wileńskie Towarzystwo Dobroczynności uwiadamia, iż bilety na loteryą, ogłoszoną w roku przeszłym 1826 w Numerach 39 i 134 Gazety Kuryera Litewskiego, a mającą się ciągnąć w domu Dobroczynności, w małey bardzo ilości do rozdania pozostają, lecz ciągnienie tey loteryi nie może bydź jeszcze czynione dla tego jedynie powodu, że wielu z JPP. Kollektorów, którzy wzięli do rozdania bilety, ani pieniędzy za wyprzedanie ich nieodesłali, ani też niewrócili samych biletów, które jeszcze są nieprzedane, a przeto Towarzystwo Dobroczynności uprasza JPP. Kollektorów, aby pieniądze za wzięte bilety odesłali, lub też wrócili same bilety, ieśli nie są wyprzedane, gdyż z tego jedynie powodu opaźnia się ciągnienie loteryi, a ci którzy wzięli na nią bilety, słuszne mają powody upominania się, aby ciągnienie przyspieszone zostało.

Przy tém uwiadamia się, iż wiele wygranych fantów z przeszłey loteryi, która w roku 1826 dnia 17 lutego była ciągniona, dotąd z domu Dobroczynności niezostało odebranych, i mający wygrane Numera, pomimo ogłoszenia w Gazecie o odebranie wygranych rzeczy niezgłaszają się; z tego powodu Towarzystwo Wileńskie Dobroczynności, znayduje potrzebę ogłosić, iż, jeżeli rzeczy takowe w przeciągu trzech miesięcy od daty ninieyszey nie będą odebrane, Towarzystwo Dobroczynności uważać je będzie za odstąpione dla ubogich. Numera zaś, za któremi wygrane fanty nieodebrane, są następujące:

N. 156 wygrał postaw sukna koloru perłowego.
— 159 ditto Szkatułkę cyprysową z okuciem bronzowym.
— 173 ditto Lampę stolikową z pokrywką szklanną.
— 165 ditto Stolik okrągły topoli szwedzkiey.
— 299 ditto Parę filiżanek pod N. 51.
— 327 ditto Parę filiżanek pod N. 65.
— 436 ditto Dwa kopersztychy Chińskie pod N. 24.
— 507 ditto 1½ łokci korun angielskich.
— 535 ditto Kompas metallowy angielski.
— 633 ditto Szafę olchową pod N. 36.
— 685 ditto Garnitur szkła pod N. 76.
— 704 ditto Kienkiet na postumencie beycowanym
— 854 ditto Kapę angielską podwóyną.
— 964 ditto Jeden exemplarz polonezow kompletnych pod N. 123.
— 1077 ditto Szachy z kości słoniowey w szkatułce mahoniowey.
— 1155 ditto Parę filiżanek pod N. 52.
— 1263 ditto Parę filiżanek pod N. 56.
— 1300 ditto Postument beycowany do kienkietu.
— 1397 ditto Biórko mahoniowe.
— 1486 ditto Zegar bijący godziny w szafie.
— 1620 ditto Parę filiżanek pod N. 64.
— 1675 ditto Lampę porcelanową z geniuszem.
— 1702 ditto Pięć talerzy deserowych.
— 1822 ditto Postaw sukna pod N. 112.
— 1857 ditto Jeden exemplarz polonezów kompletnych.
— 1859 ditto 13¾ łokci korun angielskich.
— 1956 ditto Dwa kopersztychy Chińskie pod N. 25.

---

1 Sąd Kommissyi dla urządzenia interessów Radziwiłłowskich wolą Naywyższą ustanowiony, do celu uzyskania, z majętności Wiłuyń

w Gubernii Wileńskiey w Powiecie Wiłkomierskim sytuowaney, W. Józefa Wiszniewskiego Szambellana b. dworu polskiego dziedziczney, tak należnych Skarbowi Monarszemu z nabycia teyże majętności od zeszłego Xięcia Dominika Radziwiłła Ordynata, nieopłaconych poszlin, jako też restancyi z summy szacunkowey przez Massę po tymże Xięciu Dominiku Radziwille pozostała, poszukającey się; zadzierżawić takowy majątek przez publiczną licytacyą udeterminował, i termina do licytacyi na dzień 23, 24 i 25 teraźnieyszego miesiąca aprylа przeznaczył; przeto aby życzący zadzierżawić pomienioną majętność, na wyrażone terminy, z dostatecznemi ewikcyami w teyże Kommissyi stawali, gdzie inwentarz i stosowne do kontraktu warunki okazane będą, przez ninieyszą awizacyą ogłasza. Datt. roku 1827 miesiąca aprylа 7 dnia

Z polecenia Sądu Ludwik Czernichowski Sekr.

ОБЪЯВЛЕНІЕ.

3 Для постройки въ Бобруйской крѣпости Артиллерійскихъ зданій и именно: *первое*: двухъ этажной связи для мастерскихъ; *второе*, двухъ одно этажныхъ флигелей для сараевъ и забора съ воротами между связью и флигелями и *третіе* кузницы, назначено по смѣтамъ двѣсти десять тысячь пятдесять восемь рублей, а при произведенныхъ предварительныхъ въ Бобруйскомъ строительномъ Комитетѣ торгахъ въ февралѣ мцѣ сего года, и по особенной уступкѣ остается послѣдневыпрошенная цѣна, *сто семдесятъ восемь тысячь рублей, сорокъ семь копѣекъ съ половиною, Государственными ассигнаціями, безъ вычета лажи*, исъ дозволеніемъ отъ Начальства, выдачи въ передъ подъ особенной залогъ задаточныхъ денегъ. Для окончательныхъже торговъ назначены вновь сроки первый 11, второй 12, третій 14 и на окончательную переторжку 15 числа апреля сего 1827 года.

Бобруйскій строительный Комитетъ, чрезъ сіе приглашаетъ желающихъ къ торгамъ въ семъ Комитетѣ производится имѣющимъ, прибыть на вышеозначенные сроки съ узаконенными залогами, гдѣ составленные кондиціи предявлены будутъ. Генералъ-Маіоръ Лашининъ.

За Секретаря Унтеръ-Цейгвартеръ 10 класса Пичугинъ.

OGŁOSZENIE.

3 Dla wybudowania w Bobruyskiey fortecy artylleryyskich gmachów a mianowicie *naprzód*: dwópiątrowey szopy dla maystrow; *powtóre* dwa jednopiątrowe skrzydła na wozownie i staynie z bramą pomiędzy szopą a skrzydłami, i *potrzecie* kuźnie, naznaczono podług śmiety dwieście dziesięć tysięcy pięćdziesiąt ośm rubli, a podczas odbytych uprzednio w Bobruyskim budowniczym Komitecie targow w miesiącu lutym teraznieyszego roku, i po osobnem odstąpieniu, zostaje ostatnia dawana cena *sto siedmdziesiąt ośm tysięcy rubli, czterdzieście siedm kopiejek i pół bez potrącenia łaży*, za pozwoleniem Zwierzchności, wydania naprzód pod osobną kaucyą zadatkowych pieniędzy. Dla ostatecznych targow naznaczono na nowo terminy: 1szy 11, 2gi 12, 3ci 14, a na ostateczny przetarg 15 dzień kwietnia teraznieyszego 1827 roku.

Bobruyski budowniczy Komitet niniejszém ogłasza życzącym należeć do targow w tym Komitecie mających się odbywać, aby przybyli na wyżey oznaczone terminy z prawnemi ewikcyami, gdzie ułożone warunki okazane będą.

Jenerał-Major Łatinin

Za Sekretarza Unter Ceychwarter 10 klassy Piczuhin.

---

2 Na skutek Dekretu ultymarney konwikcyi w Sądzie Grodzkim Wileńskim w roku 1826 maja 17 d. z instancyi WW. Benedykta Komornika leśnego Sztatu i Alexandra braci Sorgenfrejów na W. Petronelli z Zbitniewskich Miłoszowey Majorowey, jey potomstwie, i ich opiekunach uzyskanego, za rezolucyą Mieyskiey Wil.-Policyi w dniu 30 marca za N. 3884 nastałą, niżey podpisany Urzędnik przeznaczonym będąc dla przedaży brylantów do aktorstwa W. Miłoszowey należnych, a w zastawie u PP. Sorgenfrejów będących na satysfakcyą ich długu, gdy w terminie z obwieszczenia wypadającym, to jest 7 kwietnia, powodem niejawienia się małey liczby konkurrentow przedać brylantów nie mógł, przeto naznaczając termina dzień 11, 14 i 25 ostateczny idącego roku i miesiąca, wzywa tak samą W. Miłoszową lub jey plenipotenta, jako i dalszych amatorów brylantów, do Policyi Mieyskiey Wileńskiey, gdzie w izbie Sądowey tak o cenie jako i dalszych warunkach w terminach wyżey wyrażonych zrana od godziny 9tey do 12tey w czasie odbywać się mającey licytacyi, dowiedzieć się można. Wilno dnia 8 kwietnia 1827 roku.

Jan F. Mantzelman Zasiadający w Policyi M. W. R.

---

2 Na zezwolenie Zwierzchności uwiadamia się Prześwietna Publiczność: że wielki słoń samica z Bengalu na krótki tylko czas przed wyjazdem jest do widzenia zrana od 10 do godziny 7 w wieczor. Cena mieysc od 2ch do 1 złotego.

---

3 Z powodu niejawienia się ambientow w terminach uprzednio ogłoszonych do licytacyi na wzięcie w jednoroczną arendowną dzierżawę domu Wincentego Malinowskiego b. Burmistrza w M. Wilnie przy Ulicy Subocz pod N. 31 położonego, w wiedzy Magistratu Wilenskiego zostającego. Tenże Magistrat do takowey licytacyi powtórne termina to jest: pierwszy d. 8, drugi d. 11 i trzeci d. 12, oraz na przetarg d. 15 następującego mca kwietnia naznaczywszy: o tem dla publiczney wiadomości wydaje ninieysze ogłoszenie, i życzących wziąść w arędę rzeczony dom Malinowskiego, na oznaczone wyżey termina do Magistratu wzywa. R. 1827 mca marca 30 dnia.

Karol Hurtig R. M. M. W.

Regent Degutowicz.

Nowe Dzieło.

3. Stosownie do ogłoszonych drukiem na końcu roku zeszłego Prawideł Wymowy i Poezyi wyjętych z dzieł Euzebiusza Słowackiego; wygotował Pan Ignacy Szydłowski *Przykłady Stylu Polskiego w rozmaitych rodzajach Wymowy i Poezyi.*

Tom pierwszy zawierający Prozę wyszedł z druku u Józefa Zawadzkiego, i przedaje się po 1 r. 20 kop.

Dozwala się drukować. Dnia 17 marca 1827 r. Leon Borowski Cenzor.

---

1. Wyjeżdża za granicę przez Berlin do Austryi do stołecznego miasta Wiednia, Wileńskiego Powiatu szlachcic Doktor Medycyny, Jan Filip syn Ludwika, Kulesza, dla poratowania zdrowia, na miesięcy 11.